

MŽP zrušilo nezákonné prodloužení rtuťové emisní výjimky pro elektrárnu Počerady

24.9.2024 - | Hnutí DUHA

Ministerstvo životního prostředí odmítlo prodloužení rozsáhlé výjimky z limitu na emise toxické rtuti z uhelné elektrárny Počerady a zrušilo původní rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje [1], který výjimku v rozporu se zákonem udělil.

Proti rozhodnutí krajského úřadu se odvolali místní spolky Zdraví pro Most, MY Litvínov, ekologické organizace Greenpeace, Hnutí DUHA a expertní skupina Frank Bold [2]. Elektrárna Počerady několik let tvrdila úřadům, že pracuje na snížení emisí, ale s blížícím se koncem výjimky podala žádost o její prodloužení. Pokud bude muset ukončit provoz, bude to jednoznačně vina provozovatele. Naštěstí se bez zastaralé a škodlivé elektrárny energetika bez problémů obejde [3].

MŽP dalo za pravdu nevládním organizacím a místním spolkům, které považují výjimku za nezákonnou, neboť nebyly splněny podmínky pro udělení výjimky dle zákona o integrované prevenci. Takovými podmínkami mohou být jen nepřiměřené náklady na snížení emisí, geografická poloha zařízení nebo jeho zvláštní technická charakteristika. Krajsští úředníci však přistoupili na zdůvodnění dobou realizace opatření na snížení emisí, což není zákonný důvod, zejména ne v případě prodloužení výjimky. Krajský úřad také zcela nesprávně akceptoval tvrzení znečišťovatele, že rozsah a doba trvání výjimky nemají negativní dopad na životní prostředí a také stanovil větší výjimku než jsou skutečné současné emise elektrárny a dal jí tedy možnost emise podle potřeby zvyšovat. Úředníci také nedostatečně vypořádali připomínky České inspekce životního prostředí, která považuje navrženou dobu trvání návazné výjimky za příliš dlouhou.

Nejedná se o jediný problém elektrárny Počerady s nedodržováním emisních limitů. První část původní výjimky skončila již 30. června a 2 z 5 bloků elektrárny již tedy musí plnit emisní limit, nebo zastavit provoz. To ovšem elektrárna porušuje, neboť opakovaně spouští 4 bloky [4]. V srpnu tohoto roku navíc Krajský soud v Ústí nad Labem zrušil celou původní emisní výjimku a krajský úřad jí tedy musí uložit plnění limitů bez zbytečného odkladu [5].

Elektrárna přitom pro provoz elektroenergetické soustavy a zásobování elektřinou není vůbec potřeba, jak ukázala analýza podrobných hodinových dat o výrobě a vývozu elektřiny [3]. Vláda Petra Fialy navíc ve svém programovém prohlášení slíbila: „Omezíme udělování výjimek z limitů pro emise znečišťujících látek.“ [6]

Vyjádření spolku Zdraví pro Most:

„Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí dává šanci, že životní prostředí a zdraví nás místních občanů bude lépe chráněno. Stát však musí donutit elektrárnu, aby dodržovala emisní limity, zatím to nedělá.“

Petr Globočník ze spolku MY Litvínov, říká:

“Pravidla mají platit pro všechny, pro malé i velké. I proto jsem rád, za rozhodnutí MŽP, které dává naději, že konečně dojde k narovnání vztahu, kdy si velké firmy u nás v kraji dělaly doslova co chtěli, navíc na úkor zdraví lidí a přírody. Doufám, že nyní dotčené krajské orgány v tomto případě zjednájí konečně nápravu protiprávního stavu.”

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká:

„Vítáme rozhodnutí MŽP zrušit nezákonné rozhodnutí krajských úředníků o prodloužení rozsáhlé výjimky na vypouštění toxické rtuti z uhelné elektrárny Počerady. Část původní výjimky už mezitím přestala platit, ale elektrárna limity překračuje dále, bez ohledu na zdraví lidí. A mezitím lobbisté jejího majitele - miliardáře Pavla Tykače - přesvědčují poslance a poslankyně, aby mu přihráli na další provoz dotace z kapes všech občanů. To musí politici rezolutně odmítnout.“

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace, říká:

„Soud letos zrušil původní emisní výjimku, protože byla udělena v rozporu se zákonem. Bylo by tedy hodně divné, kdyby ministerstvo posvětilo prodloužení této nezákonné výjimky a je dobře, že se to nestalo. Provozovatel elektrárny Počerady musí přestat usilovat o úlevy, které jsou za hranou zákona, a dělat to, co ostatní energetické firmy. Nainstalovat filtry, nebo se rozhodnout ukončit provoz, pokud už nechce dál investovat do zastaralé elektrárny ze 70. let minulého století.“

Eliška Beranová, právnička Frank Bold Society, říká:

„Elektrárna Počerady nyní nemá pravomocné povolení pro vypouštění nadlimitního množství rtuti. Kvůli nezákonnosti přišla jak o výjimku pro období od roku 2021, tak o její prodloužení po roce 2024. Emisní limity pro rtuť přitom byly schváleny již v roce 2017. Krajský úřad by měl proto urychleně zjednat nápravu a zajistit, že provoz elektrárny bude v souladu s právními předpisy.“

Kontakty:

Jiří Koželouh, Hnutí DUHA, 723 559 495, jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Eliška Beranová, Frank Bold, 773 759 209, eliska.beranova@frankbold.org

Lukáš Hrábek, Greenpeace, 603 443 140, lukas.hrabek@greenpeace.org

Zdraví pro Most, zdravipromost@seznam.cz

Petr Globočník, MY Litvínov, 605 103 959, p.globocnik@gmail.com

Poznámky pro editory a editorky:

[1]

<https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/20299/pocerady-dostaly-dalsi-vyjimku-na-toxickou-rtut-nevladni-organizace-a-mistni-spolky-se-odvolaji/>

[2]

<https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/20299/pocerady-dostaly-dalsi-vyjimku-na-toxickou-rtut-nevladni-organizace-a-mistni-spolky-se-odvolaji/>

[3]

https://hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2024/04/analyza_odstaveni_uhelných_elektraren_po_cerady_a_chvaletice_2024_04_16.pdf

[4]

[\]https://hnutiduha.cz/aktualne/elektrarna-pocerady-porusuje-zakon-prekracuje-emisni-limit-prestoze-j-i-vyprselav-vyjimka-na](https://hnutiduha.cz/aktualne/elektrarna-pocerady-porusuje-zakon-prekracuje-emisni-limit-prestoze-j-i-vyprselav-vyjimka-na)

[5]

<https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/povedlo-se/elektrarna-pocerady-musi-zastavit-provoz-soud-j-i-zrusil-vyjimku-pro-rtut>

[6]

<https://vlada.gov.cz/assets/jednani-vlady/programove-prohlaseni/Aktualizovane-Programove-prohlase-ni-vlady-.pdf> (str. 50)

<https://hnutiduha.cz/aktualne/mzp-zrusilo-nezakonne-prodlouzeni-rtutove-emisni-vyjimky-pro-elektrarnu-pocerady>